

F. t. l. vedr. straffeloven og retsplejeloven m.v.

mes efter de lovbestemmelser, tiltalen lyder på. Tiltalte kan kun anke, såfremt den pågældende har givet møde i sagen, og højere straf end 10 dagbøder eller bøde på 1.000 kr., konfiskation af genstande af tilsvarende værdi eller andre offentligretlige følger er idømt.

Justitsministeriet kan dog efter § 962, stk. 3, give tilladelse til anke, såfremt sagen er af principiel karakter, eller særlige grunde i øvrigt taler derfor. Sager, som er afgjort med advarsel efter retsplejelovens § 937 eller vedtagelse af bøde eller konfiskation i retten, jf. § 936, kan ligeledes kun ankes med justitsministerens tilladelse.

Den gældende beløbsgrænse for tiltaltes anke er fastsat ved lov nr. 298 af 6. juni 1984, som forhøjede beløbet fra 6 dagbøder eller bøde af 60 kr. Baggrunden for ændringen i 1984 var et forslag fra Retsplejerådet i betænkning nr. 994/1983. I betænkningen udtalte Retsplejerådet, at bødegrænsen for tiltaltes anke ilysset af den almindelige udvikling i bødeniveauet kunne forhøjes, uden at det ville medføre nogen reel svækkelse af tiltaltes stilling, jf. betænkningen side 151.

6.3. De mindre politisager er i langt de fleste tilfælde enkle og frembyder sjældent problemer med hensyn til beviset eller retlige spørgsmål. Straffen udmåles endvidere som regel takstmæssigt. Hertil kommer, at landsretsbehandlingen indebærer væsentlige omkostninger, der ofte ikke står i rimeligt forhold til den idømte bødes størrelse. Endvidere skal der beskikkes en forsvarer for tiltalte ved ankebehandlingen, og udgiften hertil vil i mange tilfælde være større end bøden (normalt 1.200-1.800 kr. + moms).

Rigsadvokaten har for perioden marts-maj 1986 (3 måneder) foretaget en undersøgelse af landsretternes ankedomme. Det fremgår heraf, at der i denne periode blev afsagt 62 domme i politisager, hvor der alene var nedlagt påstand om bøde og/eller konfiskation. 25 af disse sager var i byretten afgjort med 20 dagbøder eller derunder eller bøde eller konfiskation på 3.000 kr. eller mindre, mens de resterende 37 domme vedrørte højere bøde- eller konfiskationsbeløb.

En forhøjelse af grænsen for tiltaltes anke til 20 dagbøder eller 3.000 kr. må på grundlag af disse tal antages at medføre en reduktion i det årlige antal ankedomme i politisager med ca. 75 sager. Dette vil indebære en væsentlig ressourcebesparelse hos anklagemyndigheden og domstolene, idet behandlingen af sådanne ankesager medfører et ikke ubetydeligt tidsforbrug.

På denne baggrund, og da en aflastning af landsretterne og anklagemyndigheden efter Justitsministeriets opfattelse uden retssikkerhedsmæssige betænkeligheder hensigtsmæssigt vil kunne gennemføres

ved en forhøjelse af ankegrænsen i de mindre politisager, foreslås det, at grænsen fastsættes således, at der kun er fri ankeadgang, såfremt mere end 20 dagbøder eller en bøde på over 3.000 kr. eller konfiskation af genstande af tilsvarende værdi eller andre offentligretlige følger er idømt.

Sager, som bevismæssigt eller retligt frembyder tvivl, vil med Justitsministeriets tilladelse kunne indbringes for landsretten. I de tilfælde, hvor det skønnes rimeligt, at tiltalte får adgang til at få sagen prøvet i 2. instans, vil der således kunne meddeles tilladelse hertil efter retsplejelovens § 962, stk. 3.

7. Nævninges medvirken i narkotikastraffesager.

7.1. Det foreslås, at narkotikasager undtages fra reglerne om nævningebehandling.

7.2. Spørgsmålet om nævninges og domsmænds medvirken ved behandlingen af straffesager har gennem de sidste 10-15 år adskillige gange givet anledning til overvejelser. Det har i den forbindelse været drøftet, om sager om overtrædelse af narkotikalovgivningen på grund af deres særlige karakter burde undtages fra nævningebehandling.

Straffelovens § 191 om overdragelse m.v. af euforiserende stoffer blev indsat i straffeloven i 1969, jf. lov nr. 276 af 18. juni 1969. Bestemmelsens strafferamme blev fastsat til 6 års fængsel. Da nævninge efter dagældende ret alene skulle medvirke i sager, der vedrørte lovovertrædelser, der kunne medføre fængsel i 8 år, skulle sagerne således ikke behandles ved nævningeting.

Ved lov nr. 268 af 26. juni 1975 blev 2. pkt. indsat i § 191, stk. 1, således at særligt grove overtrædelser af narkotikalovgivningen kan straffes med fængsel i 10 år. Lovforslaget indeholdt en bestemmelse om, at sagerne blev undtaget fra behandling ved nævningeting. I begrundelsen for forslaget blev der henvist til, at narkotikasager ikke hidtil havde været nævningesager, og at de på grund af deres meget specielle karakter var mindre egnede hertil. Denne del af lovforslaget blev ikke vedtaget. Herefter var retstilstanden fra 1. juli 1975, at sager efter § 191, stk. 1, 2. pkt., hvor strafferammen går op til 10 års fængsel, skulle behandles under medvirken af nævninge.

Spørgsmålet om nævninges medvirken i narkotikasager blev herefter gjort til genstand for overvejelser i Retsplejerådet i betænkning nr. 825/1977 om retternes kompetence og arbejdsform i straffesager. Rådet foretog en gennemgang af alle de sager, som efter dagældende ret skulle behandles som nævningesager. Retsplejerådet foreslog nævningebehandlingen begrænset til de sager, der måtte betegnes som særligt alvorlige. Narkotikaovertrædelser burde efter rådets opfattelse behandles uden medvirken af nævninge på